

Taula Rodona: Com regenerar el nostre sistema democràtic? Transparència i bon govern

David Aaron López – Arquitecte a l'Administració Pública i membre de CpC

X Convenció de CpC. Sta. Coloma de Gramenet, 29 de novembre 2009

M'he perdut la primera part i les presentacions i m'hauria agradat molt escoltar-les, perquè sento que han estat molt sentides. Després, estem d'aniversari, hem de felicitar-nos pels 10 anys de trajectòria de l'associació. I després fer una petita o breu introducció de quina és la meva exposició. Estic molt content i per mi és un honor compartir aquesta taula amb en Josep Maria, i sóc aquí perquè la Carme i amb el vist i plau de la Junta, em va convidar a què exposés la meva experiència, vivència i trajectòria per la meva doble vessant.

Com s'ha comentat des que vaig acabar els estudis vaig prendre una opció professional de carrera en la funció pública i alhora em vaig veure implicat, involucrat, en un moviment ciutadà que va desembocar en una candidatura electoral, que em va portar a ser alcalde del meu poble. I això, que és vivencial i que té molt d'emocional, em sembla que és el que potser puc en breus minuts exposar i espero que no tingueu massa expectatives perquè francament la pregunta aquesta de: *Com regenerar el nostre sistema democràtic?* A mi quan la vaig llegir em va obrir molts fronts d'acció. I finalment vaig intentar arribar a una resposta, molt senzilla i que pot ser no és gaire innovadora, però sí que té que molt de fons.

Com us deia a mi la qüestió "regenerar" em provocava una gran reflexió i finalment, vull explicar-me; aquesta reflexió per a mi gira especialment al voltant de no canviar els mecanismes legals, els mecanismes de gestió i fins i tot els de disciplina del mateix sistema. Jo crec que més aviat el que **hem de debatre és el que el mateix sistema reflecteix o el que deixa de reflectir i és el que jo denominaré reiterativament "els valors socials de baixa intensitat"**.

En aquest sentit, i crec que això sí que és important, perquè recorde que deu fer uns 4 anys i a mi em va frepar perquè era l'alcalde del meu poble. Vaig llegir una enquesta que crec que era del Departament d'Ensenyament però que va sortir publicada als mitjans de comunicació i que girava al voltant de demanar als pares de 20 professions o oficis quina era la que desitjava per als seus fills. Potser no serà cap sorpresa que els digui que les primeres eren: medicina, enginyeria o arquitectura, i a la cua hi havia la carrera militar i tancant la llista, la política.

"Funcionaris i polítics, en la majoria dels àmbits, però sobretot l'urbanístic i el món local, on els aspectes econòmics hi conflueixen sovint, no gaudeixen de gaire reconeixement per les seves tasques."

Potser no és cap sorpresa, però quan hi estàs implicat i ficat, doncs la situació personal o emocional no és fàcil. I a mi no deixa de sorprendre'm, com es posiciona en primer lloc una carrera com la de medicina que és un servei públic, una donació de coneixement propi a la societat, un retorn a la comunitat. I per altra banda, la que potser és més transversal, la que recull totes les professions i oficis, està a la cua, quan l'essència també és aquest retorn personal, vivencial, de formació o de coneixement a la comunitat. Aquí falla alguna cosa.

Jo vaig fer aquesta aposta personal i vaig dur aquestes dues tasques professionals i de càrrec electe i no és cap secret que la funció pública no està passant per un bon estat de salut, parlant de medicina. Funcionaris i polítics, en la majoria dels àmbits, però sobretot l'urbanístic i el món local, on els

aspectes econòmics hi conflueixen sovint, no gaudeixen de gaire reconeixement per les seves tasques. La paraula requalificació és com un “papus”. I jo em passo la majoria del temps requalificant terrenys per a equipaments públics, per espais per a la ciutadania.

“... parlo d’una ètica o d’una actitud davant la vida, sigui en la vessant política, tècnica o fins i tot personal: Parlo del retorn social.”

Per què està passant això? Hi ha moltes i variades raons, però em centraré en una, que és essencial i primària, i que és la que em va fer apropar-me al moviment CpC: és **l’ordre de valors socials**.

Durant aquests darrers 15 anys he treballat amb molts equips de govern, amb molts professionals, de la funció pública i liberal, de diferents administracions i en totes elles em topo amb persones que han fet o han deixat de fer coses, que han tingut més o menys capacitat de transformar, i persones que han desplegat més o menys actitud en benefici de la majoria.

Efectivament jo tampoc no voldria ser moralista, però parlo d’una ètica o d’una actitud davant la vida, sigui en la vessant política, tècnica o fins i tot personal: **Parlo del retorn social**.

Un ciutadà dins de la seva comunitat, ja sigui des d’una entitat social, no té per què ser política, o des de la seva feina, com a treballador, o des de la delegació fins i tot d’un càrrec electe, amb el poder que té, ha de poder fer aquest retorn social amb reconeixement. Jo continuo pensant que el sistema no és del tot el problema, que ben segur que es pot millorar, però confio més en aquesta naturalesa humana per fer el canvi: són els treballadors públics i els polítics treballadors els que han de superar les lleis publicades al BOE, les limitacions pressupostàries, els partits polítics: Parlo d’imaginació.

Pensareu que sóc un utòpic, us asseguro que no ho sóc, que m’agrada volar tocant de peus a terra. Les respostes i solucions comencen per un mateix. El meu pare em deia que no treballés ni lluités pel poder sinó pel poder fer. I ell mateix em va regalar quan tenia 14 anys el llibre “El Príncep” de Maquiavel, a un nen. I alhora, anys després em va desaconsellar que fos l’alcalde del meu poble, pels atacs i el desprestigi i el descrèdit personal que això em suposaria.

“... aquest servei públic és un valor inversament proporcional al valor econòmic que ells apliquen a la seva vida i a la seva feina.”

Pot semblar una contradicció i de debò no ho és. Què té en comú tot això? Jo interpreto que el que em volia dir és que havia de ser conscient del que passava al meu voltant, que triés i fes les coses amb coneixement de causa, amb la consciència de la realitat. I això que pot semblar una obvietat, doncs no ho és.

Jo he conegut moltíssimes persones que fan molt bona feina i que treballen en allò públic i allò que ens és comú a tots. I una cosa els reconec a tots: aquest servei públic és un valor inversament proporcional al valor econòmic que ells apliquen a la seva vida i a la seva feina. **Moltes persones anònimes treballen pels demés i no ho estan passant bé en aquests moments, no és fàcil aguantar la que està caient, ni per ells ni per les seves famílies.** I aquí els mitjans de comunicació també tenen molt a dir. La qüestió que plantejo és que avui quantes persones treballadors, no treballadors, llicenciats, no llicenciats, que tenen una formació, fan aquest retorn social, i aquest retorn se’ls torna amb reconeixement.

Jo he vist convicció, he vist passió, he vist il·lusió, he vist sentiment de comunitat en benefici de la majoria. Això per a mi no és una utopia, és més freqüent del que sembla, està present en centenars de casos. Per què no se’n parla més sovint? Per què no és notícia? Quins mitjans de comunicació tenim?

“... recuperar el lloc que es mereix que els fills treballin en associacions, en entitats sense interès, que siguin polítics o funcionaris per convicció, que no treballin tant pel poder i més pel poder fer...”

Per on podem començar? Jo com que he començat citant una enquesta del Departament d'Ensenyament, la meua proposta és aquesta enquesta. Que els pares desitjaven com a última opció que els seus fills es dediquessin a la política. Això és desconfiança i descrèdit absolutament gratuït i obre el pas veritablement als desanimats. Podem començar per aquí, per recuperar el lloc que es mereix que els fills treballin en associacions, en entitats sense interès, que siguin polítics o funcionaris per convicció, que no treballin tant pel poder i més pel poder fer i que dedicar una part del seu temps, de la seva vida, a la comunitat sigui un valor una altra vegada reconegut socialment. Bàsicament és una qüestió d'ordre i de valors socials de la comunitat. No obstant, i malauradament, no és cap sorpresa que les coses no van ni molt menys per aquest camí.

Un altre retall de premsa, aquest molt recent: Nacions Unides conjuntament amb els grups ecologistes més actius del planeta, per conscienciar o potser per provocar, posen en valor econòmic el medi natural, per destacar la importància que té el bosc de l'Amazones, el parc de Doñana, Formentera i Eivissa, el Mar Mediterrani, tot el planeta està valorat.

Potser aquest és un últim i desesperant intent de preservar per la via econòmica dient el que ens constaria en dòlars i en euros tornar a fer un planeta de nou.

La veritat és que la notícia a mi em va impactar, però és clar: algú diria que tot té preu i això mou el món. Arribarem fins i tot a posar preu als valors de la societat, ja ho estem fent?

Jo no tinc respostes, jo tinc feina; jo, en la mesura de les meves possibilitats, seguiré treballant dia a dia, perquè un treballador públic o un polític estigui posicionat al lloc que es mereix.

Que sigui un raonable desig de pares a fills, un orgull per a la majoria dels ciutadans, en definitiva **un valor social que no té preu**. Així espero que el treball ens acompanyi i que els mitjans de comunicació ens ajudin.

Moltes gràcies.

“... i que dedicar una part del seu temps, de la seva vida, a la comunitat sigui un valor una altra vegada reconegut socialment.”